

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN TUSSENTIJD KWALITEITSONDERZOEK

Joodse Kindergemeenschap Cheider

Plaats : Amsterdam
BRIN nummer : 07AD|C1
Onderzoeksnummer : 282858
Datum onderzoek : 26 maart 2015
Datum vaststelling : 15 juni 2015

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	TOEZICHTARRANGEMENT	13

1 INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 26 maart 2015 een tussentijds kwaliteitsonderzoek uitgevoerd op Joodse Kindergemeenschap Cheider naar aspecten van de kwaliteit van het onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving. De aanleiding voor dit onderzoek was het volgende.

Tijdens het kwaliteitsonderzoek dat is uitgevoerd op 4 februari 2014 stelde de inspectie tekortkomingen vast in de opbrengsten, het onderwijsleerproces, en de naleving van wettelijke vereisten op basisschool Cheider. Deze zijn beschreven in het inspectierapport dat is vastgesteld op 28 mei 2014. De kwaliteit van het onderwijs is toen als zwak beoordeeld en de inspectie heeft haar toezicht geïntensiveerd. In het kader hiervan voert de inspectie nu een tussentijds onderzoek uit om na te gaan in hoeverre de in het toezichtplan opgenomen tekortkomingen zijn opgeheven en aan de afspraken is voldaan.

Toezichthistorie

In februari 2014 heeft de inspectie van het onderwijs een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd op de Joodse Kindergemeenschap Cheider. Het is een gezamenlijk onderzoek geweest voor zowel het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs en aan beide afdelingen is het arrangement zwak toegekend. Afgesproken is dat de kwaliteit in juni 2015 weer van voldoende kwaliteit zou zijn. Hiertoe heeft de inspectie een toezichtplan geschreven en zijn er voortgangsgesprekken gevoerd voor het basisonderwijs in juli 2014 en januari 2015.

Onderzoeksopzet

De onderzoeksopzet is gebaseerd op de afspraken die in het toezichtplan zijn opgenomen. Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Onderzoek en analyse van jaardocumenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij de inspectie een aantal lessen heeft bijgewoond en gesprekken heeft gevoerd met de directie en de intern begeleider, leraren, ouders en leerlingen.
- Een eindgesprek met de directie en een vertegenwoordiging van het bestuur, na afloop van het schoolbezoek.

Tijdens het onderzoek beoordeelde de inspectie indicatoren van de volgende aspecten: opbrengsten, didactisch handelen, zorg en begeleiding en kwaliteitszorg.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek naar de onderwijskwaliteit. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2 BEVINDINGEN

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					•
1.2*	De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1*	Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.		•		
2.4*	De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.		•		
2.6	De school heeft een aanbod gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.		•		

Afstemming		1	2	3	4
6.1	De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		
6.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.4	De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	

Zorg		1	2	3	4
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.			•	

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.		•		

2.2 **Beschouwing**

Algemeen beeld

De Joodse Kindergemeenschap Cheider werkt voortvarend aan een verbetertraject. Het voltallige team is zich bewust van de urgentie om de onderwijskwaliteit te verbeteren en werkt hier hard aan. Dit leidt tot de voldoende oordelen voor de afstemming, de uitvoering van de zorg en verschillende indicatoren binnen de kwaliteitszorg. Hoewel nog niet alle onderzochte indicatoren als voldoende kunnen worden beoordeeld, is duidelijk dat wel op alle onderdelen verbeteringen zijn ingezet. De verklaring voor de nog onvoldoende beoordeelde indicatoren moet voor een deel gezocht worden in de benarde financiële positie waarin het bestuur zich bevindt. Hierdoor kan aan een aantal voorwaarden om te verbeteren, nog niet worden voldaan. Dit geldt in het bijzonder voor de afwezigheid van een goed taalaanbod en het niet tijdig kunnen afnemen van de cito-toetsen. Onzekerheid over de financiële middelen vormt een belemmering voor het op orde brengen van de kwaliteit.

Hieronder volgt een toelichting op de oordelen.

Toelichting

Opbrengsten

De inspectie beoordeelt de resultaten aan het eind van de schoolperiode op Cheider niet (indicator 1.1). De school neemt de cito eindtoets af in groep 8 in april 2015. De resultaten hiervan neemt de inspectie mee in haar beoordeling tijdens het Onderzoek naar Kwaliteitsverbetering. Wel geeft de school aan dat de prognose niet onverdeeld positief is; het zal erom spannen of de resultaten boven of onder de ondergrens van de inspectie zullen liggen.

De tussentijdse resultaten beoordeelt de inspectie als voldoende (indicator 1.2). Vanwege het kleine aantal leerlingen op de school betreft de inspectie negen toetsen bij het oordeel. Het betreft technisch lezen in de leerjaren 3, 4 en 5, rekenen/wiskunde in de leerjaren 4, 5, 6 en 7 en begrijpend lezen in de leerjaren 5, 6 en 7. Op drie van de negen toetsmomenten behaalt de school nog onvoldoende resultaten, te weten technisch lezen in leerjaar 3 en 5 en reken/wiskunde in leerjaar 4. Overigens valt op dat de resultaten voor technisch lezen in een groot aantal leerjaren onder de ondergrens van de inspectie liggen.

Het leerstofaanbod is nog ontoereikend

De inspectie beoordeelt alle drie onderzochte indicatoren van het leerstofaanbod als onvoldoende.

Het leerstofaanbod voldoet voor rekenen/wiskunde aan de kerndoelen. De school maakt hiervoor gebruik van een methode in alle groepen. Ook in de kleutergroepen voldoet het aanbod. Voor het taalonderwijs voldoet de school nog niet aan de kerndoelen. Sinds het kwaliteitsonderzoek in februari 2014 is er nog niet veel veranderd. Zo komt het domein luisteren en spreken nog altijd onvoldoende aan bod en is de leerlijn stellen en taalbeschouwing niet nader uitgewerkt. Ook ruimt de school in haar taalprogramma nog altijd onvoldoende plaats in voor woordenschatontwikkeling. De school geeft vervolgens aan dat de teksten voor begrijpend lezen al sinds oktober niet meer ingezet kunnen worden en de leraren terug grijpen op verouderd materiaal. Hierdoor is er geen sprake van een verantwoorde doorgaande lijn in leesstrategieën. Bovenstaande verklaart de onvoldoende voor de indicatoren 2.1 en 2.4.

Wel is te zien dat de school hierin inmiddels goede stappen zet. Zo is men bezig met het opstellen van een integraal taalbeleid voor alle domeinen, onder begeleiding van externe taalspecialisten. Daarnaast oriënteert de school zich op een taalmethode die geschikt is voor de populatie leerlingen die veel behoefte heeft aan onder andere woordenschatonderwijs. Tegelijk moet een methode ook tegemoet komen aan de eisen die de school stelt vanuit haar

levensbeschouwelijke visie. Dit komt vooral tot uiting in de keuze van onderwerpen in teksten en bijbehorend visueel materiaal. Tenslotte houdt de school bij de keuze rekening met het gegeven dat de school maar beperkt de beschikking heeft over computers.

Tijdens het kwaliteitsonderzoek in 2014 constateerde de inspectie ten aanzien van het aanbod omtrent burgerschap het volgende: 'Het is onduidelijk in hoeverre er een aanbod wordt gerealiseerd conform de wettelijke eisen en de school heeft in het onderzoek niet aantoonbaar kunnen maken dat er een aanbod is waarmee aan deze eisen wordt voldaan'. Hiervan is nog steeds sprake en om deze reden is indicator 2.6 opnieuw als onvoldoende beoordeeld. Ook hier geldt echter dat de school wel degelijk stappen zet, maar dat er nog geen resultaten zichtbaar van zijn in de lessen. De school heeft een begin gemaakt met het inventariseren van het aanbod Joodse Wereldoriëntatie in relatie tot de kerndoelen. Daarmee is duidelijk geworden dat het aanbod nog niet volledig dekkend is voor de kerndoelen. De school bekijkt nu hoe zij hier vanuit haar levensbeschouwelijke visie aan kan voldoen. Hierin ligt een belangrijke taak voor de docent Joodse Wereldoriëntatie die de lessen verzorgt. De school verwacht met het huidige aanbod en het nog te plannen aanbod aan alle kerndoelen te kunnen voldoen.

De afstemming in de lessen is verbeterd

De school heeft ervoor gekozen om het Handelings Gericht Werken in te voeren. Met drie niveaugroepen per jaargroep, hebben leraren hierdoor te maken met negen niveaus waarop de afstemming moet plaatsvinden, aangevuld met afstemming voor individuele leerlingen die specifieke aandacht nodig hebben. Waar leraren tijdens het kwaliteitsonderzoek nog onvoldoende in staat waren deze afstemming te realiseren, is hierin nu een duidelijke verbetering zichtbaar. De verbetering betreft zowel de afstemming op de instructie, als die op de verwerking en de hoeveelheid tijd die leerlingen krijgen om zich de stof eigen te maken. Dit heeft voor een deel te maken met het feit dat leraren beter omgaan met klassenmanagement waardoor tijd vrij komt voor extra instructie. Leerlingen die de stof al beheersen hoeven bijvoorbeeld niet met alle instructie mee te doen. Maar ook de verbeteringen in de directe instructie en de verlengde instructie dragen hieraan bij.

De afstemming van het leerstofaanbod is nog als onvoldoende beoordeeld. Dit heeft veel te maken met het feit dat er nog geen nieuwe taalmethode is en het huidige materiaal onvoldoende toereikend is om af te stemmen op de verschillende onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Leerlingenzorg

De school heeft zich verder ontwikkeld in het handelingsgericht werken. In de eerste plaats zijn nieuwe formulieren ingevuld met de belangrijkste leerlingengegevens. De thuistaal heeft daarin een prominente plek gekregen, waardoor zichtbaar is welke taalondersteuning nodig is. Vervolgens zijn de onderwijsbehoeften van alle leerlingen in kaart gebracht in een groepsoverzicht en is voor leerlingen met grote leerachterstanden individuele handelingsplanning aanwezig. De intern begeleider analyseert alle resultaten op groepsniveau en individueel niveau en bespreekt deze met de leraren. Het team kan de analysevaardigheden verder verbeteren, maar de basis staat. De school kan aantonen dat de hulp aan leerlingen, waar nodig ook daadwerkelijk wordt gerealiseerd (indicator 8.3). De hulpactiviteiten staan in de meeste gevallen ook gepland in de groepsmappen. De leerlingenzorg kan beter worden door de doelstellingen in handelingsplanning concreter te formuleren met behulp van vaardigheidsscores en leerwinst. Daardoor wordt beter duidelijk of de gegeven hulp tot het gewenste resultaat leidt.

Kwaliteitszorg

De inspectie heeft drie cruciale onderdelen van de kwaliteitszorg betrokken bij het onderzoek. Hiervan zijn de evaluatie van de opbrengsten (indicator 9.2) en het planmatig werken aan verbeteringen (indicator 9.4) als voldoende beoordeeld.

De directie heeft samen met de intern begeleider een analyse gemaakt van de kenmerken van de leerlingen. Hierop stemt de school nu haar beleid af ten aanzien van de te verwachten resultaten en het onderwijsleerproces. Op basis van de groei in vaardigheidsscore, waar mogelijk van de groep als geheel en afgezet tegen de streefdoelen, bepaalt de school haar vervolgstappen. Ook kan de directie op schoolniveau de sterke en zwakke onderdelen van haar onderwijsleerproces benoemen in relatie tot haar populatie.

De school neemt samen met het voortgezet onderwijs deel aan het traject Kwaliteitsaanpak Voortgezet onderwijs Amsterdam (KVA). Er ligt een helder en ambitieus verbeterplan waarin alle onderdelen om het onderwijs te verbeteren zijn opgenomen en tijd is uitgetrokken om alle betrokkenen te scholen. Daarnaast hebben alle leraren nu de beschikking over een digibord en is een nieuwe rekenmethode in gebruik genomen. Hoewel de school nog een lange weg te gaan heeft, spreekt de inspectie haar waardering uit voor de kwaliteitsslag die nu ingezet is. De verbeterplannen hangen aan de muur in de personeelskamer. De directie kan nauwgezet aangeven welke stappen zijn gezet en deze stappen zijn overeenkomstig het uitgezette tijdspad.

Een vraag is echter in hoeverre teamleden zich voldoende bewust zijn van het verbetertraject, van de bereikte doelen hierin en van wat er nog moet gebeuren. Vanuit het gesprek met de leraren komen wel stevige signalen naar voren over de veiligheidsgevoelens onder het personeel en over het ontbreken van een veiligheidsplan. Deze onderdelen onderzoekt de inspectie op basis van de huidige signalen in het OKV. Ook geven teamleden aan weinig gehoor te vinden bij het bestuur in deze tijden van aanslagen en extra beveiliging. Over de bereikte successen in schoolontwikkeling blijft het team, mede door genoemde vraagstukken, vaag en dat is jammer. Van belang is om effecten en successen in dit traject met elkaar te vieren, alvorens een volgende verbeteractiviteit op te pakken en/of nader uit te werken.

Tot slot is de borging van de bereikte onderwijskwaliteit nog onvoldoende (indicator 9.5). Dit heeft deels te maken met het gegeven dat de school nog middenin het verbetertraject zit maar tegelijkertijd is het van belang om niet te lang te wachten met het borgen. Afspraken die gemaakt worden ten aanzien van het handelingsgericht werken, opstellen van groepsplannen en de afstemming in de groepen, dienen zo snel mogelijk vastgelegd te worden om het bereikte kwaliteitsniveau vast te houden.

3 TOEZICHTARRANGEMENT

Kwaliteit

De kwaliteit van het onderwijs is op onderdelen verbeterd, maar vertoont nog belangrijke tekortkomingen. Het eerder toegekende toezichtarrangement zwak blijft gehandhaafd. Met het bevoegd gezag is afgesproken dat het afsluitend onderzoek naar de kwaliteitsverbetering eind oktober 2015 zal plaatsvinden.